

A közvetlen hatályú Európai Uniós jogforrások és a munkajog

Munkajogi normák az Európai Unió Bíróságának esetjogában

2020. november 16. hétfő

A JELEN ELŐADÁS AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-20-2 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAPBÓL FINANSZÍROZOTT SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.

Pályázati azonosító: ÚNKP-20-2-I-DE-269

Készítette:

Herdon István

V. évfolyamos joghallgató

Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar

Környezetjogi- és Munkajogi Tanszék

Konzulens: Dr. Zaccaria Márton Leó adjunktus

**DEBRECENI
EGYETEM**

Közvetlen hatály

- Ebben a körben megegyezik a terminológia az általános nemzetközi jogi fogalomhasználattal
- közvetlen hatályú nemzetközi (vagy uniós) jogi norma = egy nemzeti/tagállami egyén (akár természetes, akár jogi személy) által felhívható, hivatkozható egy nemzeti „hatóság” (bíróság vagy akár más hatóság) előtt.
- Uniós jogi terminológia: egy uniós jogi norma, tagállamban folyamatban lévő eljárásban, tagállami szervek előtt felhívható a nemzeti jog mellett (interpretációs segítség) vagy azzal szemben (uniós jog elsőbbsége)
- Uniós jog elsőbbsége: ha egy adott ügyben konfliktus van a nemzeti és az uniós jog között, a nemzeti bíróságnak félre kell tenni a nemzeti jogot és az uniós jogot kell alkalmazni
 - Ez viszont csak akkor tud teljesülni, ha az adott uniós jogi norma kapcsán a közvetlen hatály feltételei teljesülnek
 - Közvetlen hatály hiányában is van lehetőség az elsőbbség uniós-szintű kikényszerítésére, de nem az adott ügyben

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Új Nemzeti
Kiválóság Program

A közvetlen hatály dimenziói és feltételei

- Dimenziók: vertikális (egyén vs. tagállam), horizontális (egyén vs. egyén)
- Alapító szerződések (EUSz., EUMSz.): nem minden rendelkezésnek (vertikális és horizontális)
 - Csak az olyan rendelkezései, amelyek világosak ÉS egyértelműek ÉS feltétel nélküliek
 - Az uniós jog Szerződésekben lefektetett alapelvei mindenképpen, például állampolgárságon alapuló diszkrimináció tilalma (EUMSz. 18. cikk)
- Rendeletek (pl.: „GDPR”): automatikusan közvetlenül alkalmazható (vertikális és horizontális)
 - jogirodalmi vita: közvetlen hatály vs. közvetlen alkalmazhatóság
- Irányelvek (pl.: 2000/78/EK irányelv): nem minden rendelkezésnek (csak vertikális!)
 - Csak az olyan rendelkezései, amelyek világosak ÉS egyértelműek ÉS feltétel nélküliek ÉS az átültetési (implementációs) határidő letelt ÉS a tagállam nem ültette át őket határidőre VAGY nem megfelelően ültette át őket.
 - Csak egyén által tagállammal szemben hívható fel – vertikális közvetlen hatály
- További, most nem releváns kérdések: Alapjogi Charta, nemzetközi szerződések (pl.: EJEE), uniós határozatok közvetlen hatálya

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

ulka
Új Nemzeti
Kiválóság Program

Günter Fuß v Stadt Halle kérdések 1.

- Milyen tárgykört (témakört) fed le az eset?
- Van-e tagállamok közötti szabad mozgás az esetben?
- Van-e jogharmonizáció az esetben?
 - Ha igen, milyen mélységű?
 - Ha igen, milyen eszközzel (jogforrással) történik a jogharmonizáció?
 - Ha igen, milyen kérdésre vonatkozik?
- Ha nincs jogharmonizáció, akkor milyen rendelkezések alkalmazhatók?

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Új Nemzeti
Kiválóság Program

Günter Fuß v Stadt Halle kérdések 2.

- Mi a releváns jogi kérdés?
 - Mit mond erről az irányelv?
 - Mit mond erről a nemzeti jog?
- Van-e elsőbbsége (az adott ügyben) az uniós jognak?
 - Vizsgálat: közvetlen hatályú-e a nemzeti jognak nem megfelelő uniós jogi rendelkezés?
- Megfelelő egy minimális harmonizációra törekvés mellett az alábbi nemzeti kikötés?
 - „(...)noha a panaszosnak jogában áll, hogy az uniós jog átlagos heti munkaidő 48 órás felső határa túllépéséből eredő megsértésének abbahagyását kérje, ez csupán a kérelem benyújtása szerinti hónap leteltétől kezdődő időszakra érvényes, mivel a tisztviselőnek előzőleg kifogásolnia kell munkáltatója jogellenes magatartását.”
- Követelheti-e Günter Fuß az általa jogellenesnek vélt munkaidőszabályok alkalmazásának abbahagyását?
- Ha igen, követelhet-e Günter Fuß bármilyen kompenzációt az előbbiek miatt?
 - Ha igen, milyen szabályok szerint?

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Új Nemzeti
Kiválóság Program

Néhány válasz.....

- Az eset uniós terminológiában szociális jogi tárgykört fed le.
- Az esetben nincs az EUMSz. 45 cikke értelmében vett tagállamok közötti szabad mozgás.
- Ezzel szemben viszont van az irányelv által is rögzített minimális követelményeket támaztó jogharmonizáció. A jogharmonizáció itt az egyes nemzeti szabályos egymáshoz történő közelítését jelenti.
 - Teljes jogharmonizáció: az adott tárgykörben kvázi ugyanazok a szabályok vannak – lásd: adatvédelem GDPR általi jogharmonizációja
- A jogharmonizáció a munkaidőre vonatkozik, amely többek között magában foglalja a heti átlagos legnagyobb munkaidő mértének felső határát (48 óra)
- Van ilyen tartalmú nemzeti jogszabály is, ám az ennél magasabb mértéket tartalmaz (56 óra)
- A 48 órás uniós jogi megfogalmazás: világos ÉS egyértelmű ÉS feltétel nélküli ÉS az átültetési határidő letelt, ÉS a tagállam nem ültette át őket határidőre VAGY nem megfelelően ültette át, így a közvetlen hatály alapvető feltétele fennáll.
- Mivel irányelv, csak vertikális közvetlen hatály lehet: Stadt Halle viszont "tagálltam", a közigazgatás decentralizált egysége
- Így vele szemben az uniós jog bármiféle "akadályozó vagy előzetes feltétel nélkül" felhívható. Az esetjog értelmében (Francovich-ügy) az uniós jog megsértése (nem megfelelő átültetés) kártérítés követelhető, viszont ilyen típusú harmonizáció hiányában a tagállami szabályok szerint.

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Új Nemzeti
Kiválóság Program

Milyen eszköz(ök)höz lehet nyúlni akkor, ha nem áll fenn egy adott jogforrás közvetlen hatálya?

- Kodifikált alapelvek: életkor alapú diszkrimináció tilalma esetén az EUMSz. 18. cikk (2000/78/EK irányelv átültetései határideje még nem telt – Mangold ügy)
- Közvetett hatály: a tagállami bíróságnak közvetlen hatály hiányában is úgy kell értelmeznie a nemzeti jogot, hogy az megfeleljen az EU jog közvetlen hatállyal nem bíró normáinak ()
 - Terjedelme: nem vezethet a nemzeti jog szempontjából contra-legem jogértelmezéshez!
- Felelősség az uniós jog tagállam általi megsértéséért (Francovich ügy)
- Érdeklődés esetén ajánlott esetjog:
 - 41/47. Van Duyn kontra Home Office,
 - C-17/17 – Hampshire,
 - C-194/08 – Gassmayr,
 - C-168/18 - Pensions-Sicherungs-Verein,
 - C-271/91 – Marshall,
 - C-103/88 - Fratelli Costanzo kontra Comune di Milano,
 - C-361/12 Carmela Carratù kontra Poste Italiane SpA

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Ulkp
Új Nemzeti
Kiválóság Program

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Herdon István

V. évfolyamos joghallgató, tanszéki demonstrátor

E-mail: istvan.herdon@gmail.com

Tel.: +36 30 526 1633

Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar
Környezetjogi- és Munkajog Tanszék

**DEBRECENI
EGYETEM**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

Új Nemzeti
Kiválóság Program